

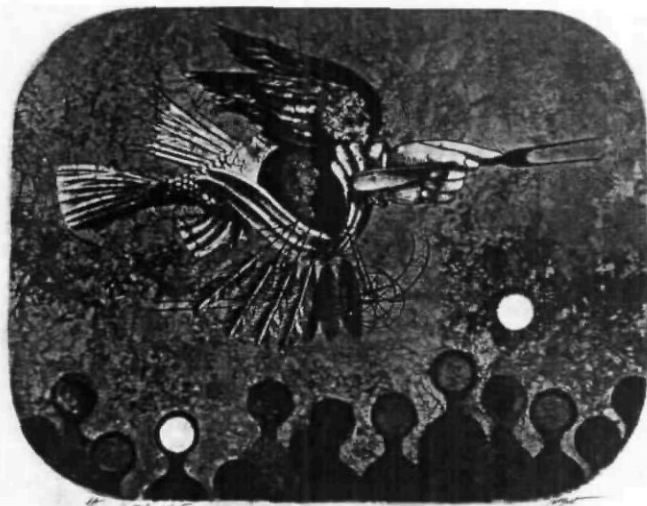
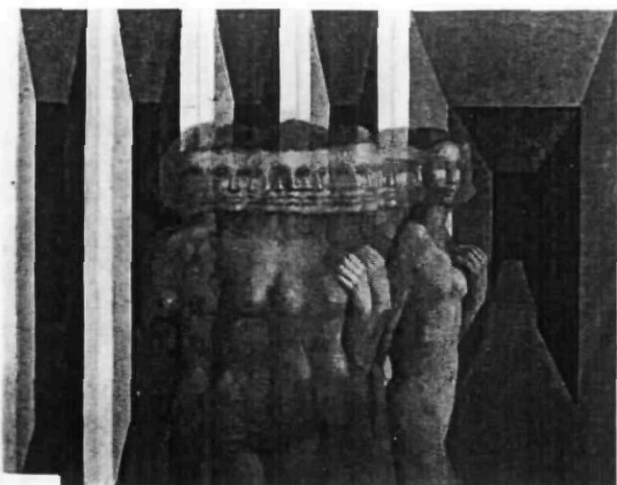
Aspecte d'una de les sales de la V Biennal Internacional d'Art d'Eivissa.

Notes culturals

V BIENNAL INTERNACIONAL D'ART D'EIVISSA

La V Biennal Internacional d'Art d'Eivissa, instal·lada a les dues plantes del Museu d'Art Contemporani, va ser inaugurada el 25 de novembre de 1972, en un acte celebrat a la casa consistorial de la ciutat d'Eivissa. Pronuncià el pregó el director del diari insular, Sr. Francesc Verdera, i després parlaren el Sr. Florenci Arnan, director de les Biennals, i els Srs. Alcalde d'Eivissa i Delegat del Govern. Tot seguit, el Sr. Delegat Nacional de Cultura declarà inaugurada la V Biennal. La patrocinaren la Delegació de Cultura i l'Ajuntament d'Eivissa. A l'exposició, on hi havia representats vint-i-dos països, s'exposaren 248 obres de les 372 rebudes. Aquestes obres —pintures, escultures, dibuixos, gravats, d'artistes que no podien passar de trenta-cinc anys—

representaven diverses tendències actuals. Com a les altres Biennals, hi havia una sala monogràfica, dedicada aquesta vegada a Will Faber, pintor ben conegut, d'orientació abstracta, que ha residit molts d'anys a l'illa. El jurat de la V Biennal estava format pels Srs. Aguilera Cerni i Rodríguez-Aguilera, crítics d'art, i Armando Ginesi, italià, director de la revista «Arte Oggi». Concediren els premis següents: Premis de la Biennal, a Feliciano Hernández, Equipo Realidad i J. L. Fajardo; Premis ex-aequo, a Ingrid Webwndoerfer, Rincicotti, Moninul Islam, Jacquot, Matilde Mancal, Grifoll, Le Yaonanc, Togores. Coll i Koo Chung-Kuang; Premi de la Joventud, a H. Silva. També varen ser concedits uns premis honorífics: de la Crítica, a D. Villalba; d'Amics d'Eivissa, a la participació de la República Àrab Egípcia; Eivissa, a R. Padilla; i Will Faber, a David Livingstone.

Obres d'Antoni Coll i del francès Jacquot, respectivament, premiades a la V Biennial.

CONFERÈNCIA DEL PROFESSOR TARRADELL

Amb motiu de la celebració de la festa de Sant Tomàs, el prestigiós arqueòleg Miquel Tarradell pronuncià una excel·lent conferència, a la Sala d'Actes de l'Institut d'Ensenyança Mitjana.

No és possible apuntar aquí, en l'espai breu d'aquesta ressenya, els elements exposats pel professor Tarradell sobre el panorama actual de l'arqueologia púnica, però sí assenyalar quelcom que té per a nosaltres i la nostra cultura, per a la valoració del que fou l'Eivissa cartaginesa, una importància vital: el buit que avui existeix, pel que fa a les investigacions «in situ», el parèntesi del qual ens allunya de l'alt nivell assolit des de 1903 pels estudis de la Societat Arqueològica Ebusitana, continuats més endavant per don Carles Roman Ferrer i posteriorment pel senyor Mañá de Angulo.

Durant els últims anys, que certament no són més de quinze en el camp que ens ocupa, la presència en el món de l'Arqueologia d'equips d'alta qualitat i àmplies possibilitats d'estudi, dotats d'avanços científics abans desconeguts, han permès valorar les dades que el sòl ha anat revelant, amb criteris nous i precisos que perfilen aspectes fins ara gens clars de la cronologia

local, en parangonar-se les troballes d'Eivissa amb altres aportacions de la conca mediterrània. A través de tals excavacions, ja que no es pot comptar amb la contribució de documents escrits, ha estat possible separar amb nitidesa —i així ho va fer el conferenciant— el món fenici de l'àrea d'ocupació cartaginesa pròpiament dita, dins de la qual es troba la nostra illa amb perfil singular.

La necessitat de realitzar estratigrafies en determinats llocs que abasten des del nivell del sòl fins a la terra verge, l'explotació de nous jaciments o bé d'altres ja excavats, però tornant sobre la cosa feta amb coneixements actuals, són metes a realitzar en un temps no llunyà, si Eivissa ha de continuar disposant d'una base inqüestionable i ben estudiada, perquè ara per ara no es pot comptar solament amb el que es faci des de fora, per tal com són molts els interrogants que només trobaran resposta des de dins.

Aquest buit actual, a què ens hem referit al principi, i el remei del qual és la represa de les campanyes d'excavacions comptant —perquè poca cosa es pot dur a terme sense la col·laboració del país— amb l'aportació i entusiasme de tots els eivissencs, pot omplir-se de descobriments precisos que, a més de solucionar altres problemes que Eivissa presenta a l'investigador, provin també, i de manera categòrica, la data fundacional d'Eivissa, ja que els materials avui existents no poden datar-se amb anterioritat al segle v a. C.

El Professor Tarradell es referí així mateix a la possibilitat de trobar restes importants d'edificacions, poblats, algun santuari, etc., i abordà altres problemes en relació amb la ciutat, la necròpolis, el cens demogràfic, la dispersió urbana... I va acabar al·ludint a una població precartaginesa, de la qual, de moment, no es pot afirmar res.

DISSERTACIÓ DE JOSEP MARIA LLOMPART EN LA PRESENTACIÓ DE LA REVISTA «EIVISSA»

El dia 13 de febrer, amb motiu de la presentació de la nostra revista, i invitat especialment per l'Institut d'Estudis Eivissencs, l'escriptor i professor Josep Maria Llopart, profund coneixedor de la història literària de

Un moment de la dissertació de Josep Maria Llopart en la presentació de la revista EIVISSA.

les illes, dins de la qual ocupa un lloc preeminent com a poeta i assagista, exposa, amb precisió, perfecció i elegància de forma, una magnífica lliçó sobre la literatura de postguerra a les Balears. Va partir de la situació anterior a la guerra, amb la revista «La nostra terra», els poetes de l'Escola mallorquina, el cas extraordinari del jove Rosselló-Pòrcel, la crítica de l'Escola i de la societat que suposà la novel·la de Llorenç Villalonga «Mort de dama» i el sobtat estroncament a conseqüència dels esdeveniments de 1936. El deixondiment, després dels anys de silenci, va ser lent i va anar d'acord amb les possibilitats de l'època. Predomina, com en temps anteriors, la poesia, que continua en part les tendències de l'Escola mallorquina. Ja als últims mesos de «La nostra terra» hi havien publicat uns poemes primerencs Miquel Dolç i M. Villangómez Llobet, autors que representen la poesia més evolucionada dels anys quarantes, amb «El somni encetat» del primer i «Terra i somni» del segon. Al seu costat, alguns poetes més joves, com Miquel Gayà i Llorenç Moyà, són més fidels als principis de l'Escola. Llompart explica la seua afirmació que Villangómez pot donar-nos una idea de com hauria estat la nostra poesia, si, sense el parèntesi imposat per la guerra i les conseqüències que se'n deriven, hagués pogut evolucionar normalment; afegeix, però, que el poeta nega la seua relació amb l'Escola mallorquina. Els anys cinquantes es produeix una renovació a la poesia de Mallorca, amb el grup format per Blai Bonet, J. Vidal Alcover i el mateix conferenciant. Aquest estudia les noves influències, el paper que representa Bernat Vidal i la significació de l'antologia de Sanchis Guarner «Els poetes insulars de postguerra». Es caracteritzen les figures de Blai Bonet i Vidal Alcover, que escriuen, a més de poesia, novel·les i obres teatrals. Llorenç Villalonga es converteix en un dels primers novel·listes de llengua catalana, i amb la gran obra «Bearn» representa l'elegia, així com amb «Mort de dama» havia representat la sátira. Llompart estudia no sols les èpoques en conjunt sinó també els autors més representatius, i així, després dels esmentats, apareixen prosistes com Baltasar Porcel —autor de drames, novel·les, articles, entrevistes, etc.—, poetes com Miquel Bauçà i Miquel Àngel Riera i autors teatrals com Alexandre Ballester. Els últims temps es caracteritzen per la gran empenta de la novel·la mallorquina, i J. M. Llompart es refereix a l'obra narrativa de joves com Guillem Frontera, Llorenç Capellà, Antònia Vicens i, sobretot, Gabriel Janer Manila. El conferenciant va aconseguir sintetitzar admirablement un panorama literari tan ample, i la seua magistral dissertació va ser molt aplaudida.

SOBRE EL GRUP DE TEATRE EXPERIMENTAL

El Grup de Teatre Experimental de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics d'Eivissa ja duu prop de vuit anys de vol. Un temps realment considerable. Recordem que aquest grup de teatre va néixer a darrers d'estiu de l'any 1965, dins el Club Recreatiu Juvenil. Més endavant, la precària situació econòmica del Club i els avantatges que, d'altra banda, s'oferien, recomanaren la integració definitiva del Grup de Teatre Experimental en aquella Escola. Amb això es resolí un problema essencial, en disposar d'un escenari adequat i d'altres utilitats inherents al teatre.

S'ha parlat altres vegades de l'evolució del grup cap a un teatre nou i d'actualitat, no per això menys problemàtic i compromès. Aquest fet és ben tangi-

Dues escenes de «Tiempo de 98».

ble. Eivissa, gràcies al Grup de Teatre Experimental, ha vist representacions d'obres d'avantguarda, en què l'esforç, la paciència i la tenacitat del Director, Pedro Cañestro, han fructificat amb resultats ben dignes. Això no obsta perquè parlem també dels actors: gent jove, tots ells, llesta i agosarada, prou dotada, en conjunt, per ocupar una taula a l'escenari. L'edat d'aquests actors —la majoria no tenen els 20 anys— els situa en el trànsit entre els estudis mitjans i els universitaris, o la pròpia recerca d'una professió. Circumstància que obliga Cañestro a un mestratge de declamació constant, any darrera any. Una prova de la renovació continuada dels actors és el número que el grup n'ha acollit durant vuit anys escassos d'activitat teatral: més de quaranta. Tal vegada, un

cop s'hagin situat de manera estable els iniciadors, disposarem d'un estol d'actors suficient per arrodonar, amb més continuïtat i experiència, aquesta generosa tasca del Grup de Teatre Experimental.

No volem enllestir aquesta nota sense remarcar igualment l'èxit del grup a la II Setmana de Teatre Balear, celebrada a Maó els dies 19 al 23 de febrer. Eivissa hi va aportar una manera de fer a to amb el teatre d'avui, cosa que admirà els espectadors, els quals premiaren la representació de «Tiempo de 98» (obra d'un gran interès social i cultural, més que no teatral, tanmateix ben resolta en el muntatge) amb aplaudiments llargs i rotunds.

Ens alegra la notícia que el Grup de Teatre Experimental es proposa dur a l'escena noves obres, ara també en la nostra llengua.

EL NOSTRE CINE CLUB

El Cine Club d'Eivissa, des de la seua primera projecció el mes de març de 1969, ha presentat una setantena de films, que comprenen aspectes molt diversos del cine universal. Però el funcionament del nostre Cine Club no ha tingut mai l'acollida necessària per tirar endavant en unes condicions regulars de programació.

Més d'una vegada, hem estat a punt de veure desaparèixer, per falta de col·laboració dels propis associats, una empresa ben útil al desenrotllament cultural de l'illa. Pareix que enguany les coses van encaminades a confirmar aquesta opinió, i el Cine Club, amb els seus dos-cents socis *compromesos*, ens oferirà, a més de les projeccions d'aquests primers mesos —recordem «To be or not to be», de Lubitchs; «L'aventura» d'Antonioni; «Rendez-vous à Bray», de Delvaux, etc.— pel·lícules com «La strategia del ragno», de Bertolucci; «Alexander Nevsky», d'Eisenstein; «Vidas secas», de Pereira dos Santos; «Ikiru», de Kurosawa; «Goyokin», d'Hideo Goshu; «Ramparts d'Argile», de Bertucelli; «La soledat del corredor de fons», de Richardson; i altres. El programa de 1973 serà enrodonit amb les dues parts d'«Ivan el Terrible», d'Eisenstein.

Tot i això, cal que el Cine Club augmenti el seu número d'afiliats, per tal d'aconseguir una continuïtat normal i l'orientació crítica de què no disposa actualment l'espectador, per causa d'una magra economia.

Creim que, malgrat tot, el Cine Club arribarà a guanyar-se l'atenció progressiva del públic eivissenc, i especialment de la gent més jove, si tots en propagam la notable activitat que duu entre mans.

Ens permetem recordar als futurs socis del Cine Club que poden fer la seua inscripció a la botiga «Gabelle», carrer Montgrí, 1, Eivissa.

eivissa,

**l'única revista
de les
Pitiüses,
es publica
cada quatre
mesos.**

SUBSCRIVIU-VOS-HI